

**Magiczny
Kraków**

„Ona temu winna?” - kampania społeczna

2025-04-08

W Polsce co 20 minut dochodzi do gwałtu, a ofiary często są obwiniane za to, co je spotkało. Dlaczego? Bo w społeczeństwie panuje przekonanie, że kobieta „sama jest sobie winna”.

„Mogła nie prowokować ubiorem”, „mogła nie podróżować sama”, „mogła nie pić alkoholu”, „mogła nie wracać sama w nocy”... wymówki można mnożyć, ale wszystkie mają jeden wspólny mianownik: przenoszą odpowiedzialność ze sprawcy na ofiarę. Zgodnie z powszechnie przyjętymi przekonaniem do gwałtu nie doszłoby, gdyby ofiara postąpiła inaczej.

– Okoliczności, w jakich doszło do zgwałcenia, nie powinny mieć znaczenia, zatem nie jest istotne w co kobieta była ubrana, ile wypila drinków, czy dlaczego wyruszyła w samotną podróż. A ofiary, niestety, często muszą się z tego tłumaczyć. Jest to absurdalne, ponieważ gwałt pozostanie gwałtem, niezależnie od okoliczności zdarzenia czy tożsamości sprawcy – mówi Sylwia Winiarek, psychotraumatolożka i psycholożka z Centrum Praw Kobiet. – Obwinianie osób poszkodowanych niesie za sobą szereg poważnych konsekwencji. Sprawia, że ofiary zaczynają czuć się odpowiedzialne za to, co je spotkało, a to z kolei prowadzi do rezygnacji z poszukiwania pomocy czy zgłoszenia przestępstwa – dodaje.

Wspieram, nie obwiniam” - kierunek: zmiana postaw społecznych

Kampania społeczna prowadzona pod hasłem „Ona temu winna?” ma na celu zwrócenie uwagi na problem obwiniania ofiar, zmianę społecznej świadomości i wpłynięcie na zmianę postaw społecznych. – Bez tego sytuacja ofiar nie ma szans na realną poprawę, a o tym problemie mówi się wciąż za mało. Dlatego postanowiliśmy zorganizować tę kampanię i wezwać do aktywnej zmiany postawy. Pojawiające się w naszej komunikacji hasło „wspieram, nie obwiniam” stanowi swego rodzaju deklarację poparcia dla ofiar i mamy nadzieję, że coraz więcej osób się z nim utożsami – mówi Anna Sieczka, Senior Copywriter w Opus B, pomysłodawczyni i autorka koncepcji kreatywnej kampanii.

**Magiczny
Kraków**

Ona temu winna? Nie, bo ofiara nigdy nie jest winna

Kampania rozprawia się z najbardziej powszechnymi stereotypami dotyczącymi obwiniania ofiar, kładąc równocześnie nacisk na kwestię zgody, gdyż to właśnie o ten aspekt została zaktualizowana w lutym tego roku definicja prawna gwałtu.

Tylko TAK oznacza TAK

Aspekt zgody dodany do definicji prawnej jest szczególnie istotny w sytuacjach, w których osoba pokrzywdzona była nieprzytomna (np. odurzona) lub była w stanie tzw. funkcjonalnego zamrożenia, które wg dotychczasowej definicji było interpretowane jako brak sprzeciwu.

– Nowa definicja gwałtu, oparta na braku zgody, to coś, o co Centrum Praw Kobiet walczyło od blisko 20 lat. I choć finalnie przyjęta ustawa nie jest idealna, to jest ważnym krokiem w kierunku zmiany myślenia o tym, czym jest gwałt. Chcemy wierzyć, że zmiana ta ułatwi pokrzywdzonym kobietom dochodzenie należnych im praw, a organom ścigania skuteczniejsze pociąganie sprawców do odpowiedzialności – mówi Hanna Kobus, prawniczka zajmująca się tematyką praw kobiet, prawa karnego i przestępczości seksualnej. Jednak, jak dodaje, sama nowelizacja prawa nie wystarczy:

**Magiczny
Kraków**

– kluczowe będzie jego właściwe stosowanie przez prokuraturę i sądy oraz zmiana społecznych postaw, zwłaszcza w zakresie obwiniania ofiar i lepszego rozumienia pojęcia zgody. Specjaliści z zakresu prawa, służb porządkowych i medycznych, pracujący z ofiarami przestępstw seksualnych również muszą przejść proces edukacji, by realnie wspierać osoby po takich doświadczeniach, a nie nieświadomie utrzymywać szkodliwe stereotypy.

Aby uniknąć problemów z interpretacją zapisów i ujednolicić orzecznictwo, Centrum Praw Kobiet przygotowuje propozycję definiującą, kiedy mamy do czynienia ze zgodą. Fundacja będzie zabiegała o to, aby została ona wprowadzona do artykułu 115 kk.

Poważne konsekwencje pochopnych osądów

Z danych policyjnych wynika, że w Polsce co roku zgłaszanych jest około 1500 przypadków gwałtów. Jednak statystyki Niebieskiej Linii pokazują, że liczba ta jest znacznie wyższa i wynosi około 30 000 przypadków. Oznacza to, że nadal zdecydowana większość ofiar gwałtów nie zgłasza przestępstwa.

Dni Otwarte w Centrum Praw Kobiet

7 kwietnia, w Światowy Dzień Zdrowia, we wszystkich oddziałach Centrum Praw Kobiet odbyły się dni otwarte dla ofiar przemocy seksualnej oraz osób, które je wspierają. Była to okazja do skorzystania z pomocy psychotraumatolożki, psycholożki czy prawniczki, a także do uzyskania niezbędnych informacji, jeśli zostało się powiernikiem tajemnicy o przemocy seksualnej.

– Zachęcamy wszystkie kobiety do skorzystania z dnia otwartego, aby mogły porozmawiać o tym, co przeżywają w bezpiecznym, komfortowym środowisku, pełnym zrozumienia i profesjonalnego wsparcia. Warto wykonać ten pierwszy krok, dając sobie szansę na przepracowanie traumy i osiągnięcie spokoju psychicznego – mówi Sylwia Winiarek.

Kampania trwa od 31 marca do 13 kwietnia.

Więcej informacji dostępnych na [stronie](#).